

Kære rektorer

Det er nu gået næsten en måned siden, jeg sendte jer et udmeldebreve om den model for øget brug af dimensionering, som Uddannelses- og Forskningsministeriet har udarbejdet.

Vi har naturligvis lyttet til jeres og andres bekymringer i forhold til den model for øget brug af dimensionering, som er lagt frem. På den baggrund har vi besluttet at lave et par justeringer af modellen.

Målet fastholdes. Vi vil ikke uddanne til arbejdsløshed, hvorfor noget af optaget på uddannelser, der har haft en systematisk og markant overledighed skal flyttes til uddannelser med bedre jobudsigter.

Men vi er enige om, at der er behov for en blødere overgang. Derfor udvides med ét ekstra år, således at dimensioneringen skal indføres i løbet af fire år fra 2015 til 2018. Det svarer til, at optaget på de berørte uddannelser skal sænkes med 1.000 optagne om året, og 4.000 i alt frem mod 2018. Dimensioneringsmodellen evalueres efter tre år, herunder balancen i arbejdsmarkedet.

På universiteterne har der været usikkerhed og misforståelser i forhold til, hvordan de fastsatte lofter for optaget på kandidatuddannelserne kan oversættes til en reduktion i bacheloroptaget.

Der har desuden været uklarhed om, hvilken betydning den øgede brug af dimensionering har for det retskrav, som bachelorstuderende på universiteterne har på efterfølgende at blive optaget på en specifik kandidatuddannelse.

Jeg vil gerne igen slå fast, at en øget brug af dimensionering ikke berører retskravet. Det er uændret før, under og efter en øget brug af dimensionering på de videregående uddannelser. Og der følger naturligvis taxameterfinansiering med til alle studerende, der optages med et retskrav – også hvis antallet af retskravsbachelorere ligger udover de fastsatte lofter for optaget.

Der har også været en del debat om internationalisering. Jeg ønsker om nogen internationalt orienterede uddannelser og internationale studiemiljøer. Og regeringen gør en stor indsats for at tiltrække internationalt talent, men det giver også rigtig god mening, at vi retter vores indsats derhen, hvor der er gode jobudsigter efterfølgende. Og dimensioneringen påvirker naturligvis ikke institutionernes mu-

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408
Ref.-nr. 14/018879-01

lighed for at indskrive internationale studerende som udvekslingsstuderende som led i institutionernes udvekslingsaftaler med udenlandske institutioner.

Det er naturligt at dimensionere på kandidatuddannelserne, da det i dag reelt er kandidatuddannelser, der giver adgang til arbejdsmarkedet samtidig med, at der ikke findes en en-til-en sammenhæng mellem bachelor og kandidatuddannelserne.

Ministeriet har drøftet en "oversættelse" fra dimensioneringen på kandidatuddannelserne til en reduktion i bacheloroptaget med Danske Universiteter, der giver en reduktion på bacheloruddannelserne på i alt 3.500. Det betyder en reduktion i optaget på bacheloruddannelserne på ca. 880 om året frem til 2018. I oversættelsen er der taget højde for den hidtidige adfærd om frafald mv. blandt de studerende og samtidig sikret plads til en ændret adfærd.

Oversættelsen sikrer fleksibilitet i uddannelsessystemet til optag af andre end retskravsstuderende. Konkret indføres en garanti for, at den enkelte institution på den enkelte uddannelse kan optage mindst 10 pct. andre end de juridiske retskravsstuderende.

Det er fortsat op til den enkelte institution at foretage den konkrete fordeling på enkeltuddannelser. Hvis der for den enkelte institution er regionale eller udbudsrelaterede forhold af helt særlig karakter, foreslår jeg, at det afdækkes i en dialog med Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Med venlig hilsen

Sofie Carsten Nielsen

Justeringer i modellen til øget brug af dimensionering på de videregående uddannelser

Initiativet om øget brug af dimensionering på de videregående uddannelser indgik i regeringens vækstudspil *Danmark helt ud af krisen – virksomheder i vækst* fra maj 2014. Og efterfølgende i *Aftale om en Vækstpakke* fra juni 2014.

Den konkrete model for øget anvendelse af dimensionering blev offentliggjort onsdag den 24. september 2014. På baggrund af dialogen med institutionerne og andre interessenter foretages tre justeringer i modellen:

- 1) en udvidelse af indfasningen med et ekstra år frem til 2018,
- 2) en "oversættelse" af dimensioneringen på kandidatuddannelserne til et reduceret optag på bacheloruddannelserne på universiteterne og
- 3) en fleksibilitetsgaranti på kandidatuddannelserne, så optaget på den enkelte institution på den enkelte kandidatuddannelse også i overgangsperioden kan omfatte 10 pct. andre end de juridiske retskravsbachelorer.

De tre justeringer er uddybet nedenfor. I løbet af de sidste par uger er det ligeledes præciseret, at en øget anvendelse af dimensionering ikke påvirker det retskrav, som bachelorer fra universiteterne har på at blive optaget på den naturlige kandidatuddannelse i direkte forlængelse af den beståede bacheloruddannelse. Der følger naturligvis taxameterfinansiering med til alle retskravsstuderende på de dimensionerede kandidatuddannelser på universiteterne, også selvom antallet af retskravsstuderende skulle overstige de fastsatte lofter for optaget på kandidatuddannelserne.

Indfasning fra 2015 til 2018

Indfasningen af den øgede brug af dimensionering på alle de videregående uddannelser udvides med et ekstra år. Ændringen påvirker ikke omfanget af dimensionering. Der skal stadig flyttes cirka 4.000 studerende fra uddannelser, hvor de nyuddannede har en systematisk og markant overledidghed (1-2 år efter dimission), til uddannelser med bedre jobmuligheder.

Men det skal ske over en længere periode fra 2015 til 2018 med ca. 1/4 om året, svarende til knap 1.000 studiepladser om året. Det giver samtidig mere tid til at øge optaget og antallet af studiepladser på uddannelser med bedre jobudsigter for de nyuddannede og til at institutionerne eventuelt kan indgå aftaler om at omfordele dimensioneringen på tværs af institutioner og uddannelser inden for de fastsatte lofter.

23. oktober 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 14/018879-01

På universiteterne betyder en længere indfasning samtidig, at en tilpasning i optaget på de relevante bacheloruddannelser vil have betydning for optaget på de dimensionerede kandidatuddannelser, når denne skal være fuldt indfaset i 2018.

Oversættelse fra kandidat til reduceret optag på bachelor

På universiteterne gennemføres den øgede brug af dimensionering på kandidatuddannelserne. Det er samtidig forudsat, at dimensioneringen på kandidatuddannelserne modsvares af et reduceret optag på de relevante bacheloruddannelser. Det har givet anledning til usikkerhed og misforståelser.

Der er derfor fremlagt en oversættelse af dimensioneringen på optaget på kandidatuddannelserne til et reduceret optag på de relevante bacheloruddannelser. I beregningen af oversættelsen er der taget udgangspunkt i kendte overgange og plads til en væsentlig ændret adfærd hos de studerende på de berørte uddannelsesgrupper/hovedområder, og det er forudsat, at der også fremover skal være fleksibilitet og mulighed for at optage andre studerende end egne retskravsbacheloror.

Samlet set oversættes dimensioneringen af 2.400 pladser på de dimensionerede kandidatuddannelser til et reduceret optag på de relevante bacheloruddannelser med godt 3.500 pladser frem mod 2018. Det svarer til ca. 880 færre bachelorstudiepladser om året, jf. tabel 1.

Tabel 1: Dimensionering af kandidatuddannelserne og reduktion på relevante bacheloruddannelser – fuldt indfaset i 2018

	Humaniora	Bio (nat)	Øvrige (nat)	Etno/ antropologi	Øvrige enkeltuddannelser	I alt
Dimensionering på kandidatuddannelserne	1.496	223	180	52	411	2.363
Oversat reduktion på bacheloruddannelserne	2.653	161	259	44	418	3.535

Anm.: Til brug for beregningen er der etableret bacheloruddannelsesgrupper, der skønnes at modsvare de relevante kandidatuddannelsesgrupper. Den reduktion i bacheloroptaget, der modsvarer kandidatdimensioneringen på 411 (øvrige enkeltuddannelser), er estimeret via relationen mellem kandidatdimensionering og bachelordimensionering for bio(nat), øvrige(nat) og etno/antropologi.

Reduktionen på de relevante bacheloruddannelser fordeles på institutionsniveau efter samme fordeling som den allerede udmeldte dimensionering på kandidatuddannelserne. Det er op til det enkelte universitet at foretage den endelige fordeling af både kandidat- og bacheloroptaget inden for det enkelte hovedområde/uddannelsesgruppe. Det forudsættes, at dette sker i dialog med ministeriet, således at det forudsatte optag nås.

Grundlaget for beregningerne fremgår nedenfor i appendiks A.

Fleksibilitetsgaranti på 10 pct.

Med en længere indfasning af dimensioneringen og den fremlagte oversættelse af loftet på de berørte kandidatuddannelser til et reduceret optag på de relevante bacheloruddannelser, er der plads til en fleksibilitet inden for de udmeldte lofter for optaget på kandidatuddannelserne til optag af andre studerende end dem med et juridisk retskrav, f.eks. professionsbacheloror, udenlandske studerende og studerende fra andre hovedområder og institutioner.

Derudover etableres en fleksibilitetsgaranti for, at optaget på kandidatuddannelserne også i overgangsperioden kan omfatte 10 pct. andre end de juridiske retskravsbacheloror. Det betyder f.eks., at hvis retskravsbacheloror i overgangsperi-

oden (2017-2019) udfylder hele det udmeldte loft for optaget på kandidatuddannelserne, kan der optages 10 pct. øvrige studerende udover loftet. Der vil naturligvis være taxameterfinansiering til denne aktivitet.

Appendiks A.

Beregninger til oversættelse af loft på kandidatuddannelserne til reduktion i optaget på relevante bacheloruddannelser

Den adfærd hos de studerende i dag, som indgår i beregningerne til oversættelsen af dimensioneringen på kandidatuddannelserne til en reduktion i optaget på de relevante bacheloruddannelser fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Udvalgte parametre for dimensionerede uddannelsesgrupper

	Hum	Bio (nat)	Øvrig(nat)	Etno- /antropologi
Andel af bacheloroptag, som ikke gennemfører uddannelsen	36%	36%	30%	25%
Andel af bachelorårgang, som benytter deres "retskrav" til optag på kandidatuddannelsen	62%	85%	52%	54%
Andel af kandidatoptag, som ikke har "retskrav" på optag	55%	52%	57%	42%

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Kilder: Andel af bacheloroptaget, som ikke gennemfører uddannelsen viser modelberegninger for frafald på uddannelser på grundlag data fra Danmarks Statistik for 2013. Andel af bachelorårgang, som benytter deres retskrav er beregnet af UDS på grundlag af Danmarks Statistiks oplysninger om dimittendårgangen fra bacheloruddannelserne i 2012. Andel af kandidatoptaget, som ikke har retskrav er opgjort på grundlag af Danmarks Statistiks oplysninger om kandidatoptaget i 2013.

I beregningerne er indlagt en bredere opgørelse af hvor mange studerende, der gør brug af retskravet end det juridisk gældende retskrav. For humaniora er der således foretaget en beregning for hele hovedområdet samlet, mens det for de øvrige beregnes inden for uddannelsesgrupperne. Det er således lagt til grund, at overgangen fra bachelor til retskravskandidatuddannelsen fremover svarer til den eksisterende overgang fra bacheloruddannelse til en vilkårlig kandidatuddannelse inden for uddannelsesgruppen eller hovedområdet på et vilkårligt universitet i Danmark inden for et halvt år. Det giver plads til adfærdsændringer i forlængelse af blandt andet den øgede brug af dimensionering.

I beregningerne er endvidere lagt til grund, at der også i de kommende år skal være fleksibilitet og mulighed for at optage andre studerende end egne retskravsbachelorer. Det er derfor i beregningerne taget udgangspunkt i, at studerende uden det beregningstekniske retskrav fuldt indfaset kan udgøre 2/3 af den andel, der udgjorde af kandidatoptaget i 2013.

Oversættelsen fra dimensionering af kandidatuddannelserne på de berørte uddannelsesgrupper til bacheloroptaget fremgår af tabel 3 til 6.

Tabel 3: Oversættelse af loft på kandidatoptag til reduktion på relevante bacheloruddannelser på humaniora - hovedområde

	Kandidatoptag	Oversættelse til bacheloroptag ved 2/3 fleksibilitet	Antal retskravsbacheloror	Plads til ikke- retskravsbacheloror	Pct. plads til ikke- retskravsbacheloror
2011		7.511			
2012		7.774			
2013	5.045	8.301			55%
2014*	5.045	8.301			
	<i>Fastsat loft</i>	<i>Loft for optag på relevante bachelor- uddannelser</i>			
2015	4.671	7.638	3.033	1.638	35%
2016	4.297	6.975	3.189	1.108	26%
2017	3.923	6.312	3.294	629	16%
2018	3.549	5.648	3.162	387	11%
2019	3.549	5.648	2.899	650	18%
2020	3.549	5.648	2.636	913	26%
2021	3.549	5.648	2.373	1.176	33%
2022	3.549	5.648	2.241	1.308	37%

Anm: *Da data for 2014 ikke forefindes endnu, antages 2014-optaget til at være det samme som 2013-optaget. Der er ikke en tilhørende bacheloruddannelse for mange af de pædagogiske enkeltuddannelser, der dimensioneres. For disse uddannelser indgår der derfor ikke noget bacheloroptag i opgørelsen. Beregnet antal retskravsbacheloror er beregnet ved gennemsnittet af optaget 3 og 4 år tidligere ganget med en gennemførselsprocent på 63 pct. og en andel fuldførte bacheloror, der benytter sit retskrav på 62 pct. Alle bacheloror, som søger optagelse på en kandidatuddannelse inden for samme hovedområde senest et halvt år efter endt uddannelse, regnes som retskravsbacheloror.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Tabel 4: Oversættelse af loft på kandidatoptag til reduktion på relevante bacheloruddannelser på Bio (nat) - uddannelsesgrupper

	Kandidatoptag	Oversættelse til bacheloroptag ved 2/3 fleksibilitet	Antal retskravsbacheloror	Plads til ikke- retskravsbacheloror	Pct. plads til ikke- retskravsbacheloror
2011		749			
2012		738			
2013	729	769			52%
2014*	729	769			
	<i>Fastsat loft</i>	<i>Loft for optag på relevante bachelor- uddannelser</i>			
2015	673	729	404	269	40%
2016	618	688	410	208	34%
2017	562	648	418	143	26%
2018	506	608	407	99	19%
2019	506	608	385	121	24%
2020	506	608	364	142	28%
2021	506	608	342	164	32%
2022	506	608	331	175	35%

Anm: *De data for 2014 ikke forefindes endnu, antages 2014-optaget til at være det samme som 2013-optaget. Beregnet antal retskravsbacheloror er beregnet ved gennemsnittet af optaget 3 og 4 år tidligere ganget med en gennemførselsprocent på 64 pct. og en andel fuldførte bacheloror, der benytter sit retskrav på 85 pct. Alle bacheloror, som søger optagelse på en kandidatuddannelse inden for samme gruppe senest et halvt år efter endt uddannelse, regnes som retskravsbacheloror. Roskilde Universitet indgår ikke i beregningen, da det ikke er muligt at identificere deres retskravsbacheloror.

Tabel 5: Oversættelse af loft på kandidatoptag til reduktion på relevante bacheloruddannelser på Øvrige (nat) - uddannelsesgrupper

Kandidatoptag		Oversættelse til bacheloroptag ved 2/3 fleksibilitet	Antal retskravsbachelorer	Plads til ikke-retskravsbachelorer	Pct. plads til ikke-retskravsbachelorer
2011		936			
2012		920			
2013	601	976			57%
2014*	601	976			
	Fastsat loft	Loft for optag på relevante bacheloruddannelser			
2015	556	911	338	218	39%
2016	511	847	345	166	32%
2017	466	782	355	111	24%
2018	421	717	343	78	18%
2019	421	717	320	101	24%
2020	421	717	296	125	30%
2021	421	717	273	148	35%
2022	421	717	261	160	38%

Anm: *De data for 2014 ikke forefindes endnu, antages 2014-optaget til at være det samme som 2013-optaget.

Beregnet antal retskravsbatchelor er beregnet ved gennemsnittet af optaget 3 og 4 år tidligere ganget med en gennemførselsprocent på 70 pct. og en andel fuldførte batchelor, der benytter sit retskrav på 52 pct. Alle batchelor, som søger optagelse på en kandidatuddannelse inden for samme gruppe senest et halvt år efter endt uddannelse, regnes som retskravsbatchelor. Roskilde Universitet indgår ikke i beregningen, da det ikke er muligt at identificere deres retskravsbatchelor.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Tabel 6: Oversættelse af loft på kandidatoptag til reduktion på relevante bacheloruddannelser på Etno-/antropologi - uddannelsesgrupper

	Kandidatoptag	"Oversættelse" til bacheloroptag ved 2/3 fleksibilitet	Antal retskravsba- chelor	Plads til ikke- retskravsbacelorer	Pct. plads til ikke- retskravsbacelorer
2011		249			
2012		263			
2013	175	262			42%
2014*	175	262			
	<i>Fastsat loft</i>	<i>Loft for optag på relevante bachelor- uddannelser</i>			
2015	162	251	104	58	36%
2016	149	240	106	43	29%
2017	136	229	106	30	22%
2018	123	218	104	19	16%
2019	123	218	99	24	19%
2020	123	218	95	28	23%
2021	123	218	91	32	26%
2022	123	218	88	35	28%

Anm: *De data for 2014 ikke forefindes endnu, antages 2014-optaget til at være det samme som 2013-optaget.

Beregnet antal retskravsbatchelor er beregnet ved gennemsnittet af optaget 3 og 4 år tidligere ganget med en gennemførselsprocent på 75 pct. og en andel fuldførte batchelor, der benytter sit retskrav på 54 pct. Alle batchelor, som søger optagelse på en kandidatuddannelse inden for samme gruppe senest et halvt år efter endt uddannelse, regnes som retskravsbatchelor.